

ISTRAŽIVAČKO-RAZVOJNI INSTITUT ZA VEŠTAČKU INTELIGENCIJU SRBIJE

PRAVILNIK O BEZBEDNOSTI I ZDRAVLJU NA RADU

Novi Sad, novembar 2024.g.

Na osnovu člana 3. i člana 14. Zakona o bezbednosti i zdravlju na radu („Službeni glasnik RS”, br. 35/2023), direktor Istraživačko-razvojnog instituta za veštačku inteligenciju Srbije, Fruškogorska 1, Novi Sad donosi:

PRAVILNIK O BEZBEDNOSTI I ZDRAVLJU NA RADU

I OSNOVNE ODREDBE

Predmet pravilnika

Član 1

Ovim Pravilnikom, u okviru Istraživačko-razvojnog instituta za veštačku inteligenciju Srbije (u daljem tekstu "Institut"), uređuje se sprovođenje i unapređivanje mera bezbednosti i zdravlja na radu lica koja učestvuju u radnim procesima, kao i lica koja se zateknu u radnoj sredini, radi sprečavanja povreda na radu, profesionalnih bolesti i bolesti u vezi sa radom.

Primena

Član 2

Prava, obaveze i odgovornosti u vezi sa bezbednošću i zdravljem na radu, utvrđeni Zakonom, bliže se uređuju ovim Pravilnikom.

Član 3

Pojedini izrazi koji se koriste u ovom Pravilniku imaju sledeće značenje:

- 1) zaposleni jeste fizičko lice koje je u radnom odnosu kod poslodavca, kao i lice koje po bilo kom osnovu obavlja rad ili se osposobljava za rad kod poslodavca, osim lica koje obavlja poslove kućnog pomoćnog osoblja kod poslodavca;
- 3) poslodavac jeste pravno lice, preduzetnik ili fizičko lice koje zapošljava, odnosno radno angažuje jedno ili više lica, osim fizičkih lica koja posao obezbeđuju u domaćinstvu i nosioca porodičnog poljoprivrednog gazdinstva koji obavlja posao sa članovima porodičnog poljoprivrednog domaćinstva u skladu sa propisima o poljoprivredi;
- 4) predstavnik zaposlenih za bezbednost i zdravlje na radu (u daljem tekstu: predstavnik zaposlenih), jeste lice izabrano ili imenovano da predstavlja zaposlene u oblasti bezbednosti i zdravlja na radu kod poslodavca;
- 5) bezbednost i zdravlje na radu jeste obezbeđivanje takvih uslova na radu kojima se, u najvećoj mogućoj meri, smanjuju povrede na radu, profesionalne bolesti i bolesti u vezi sa radom u cilju ostvarivanja fizičkog, psihičkog i socijalnog blagostanja zaposlenih;
- 6) prevencija jeste osnovni princip bezbednosti i zdravlja na radu čiji su ciljevi: razvoj i jačanje mehanizama za sprečavanje nastanka povreda na radu, profesionalnih bolesti i bolesti u vezi sa radom i stvaranje uslova za stalno unapređivanje oblasti bezbednosti i zdravlja na radu, a koja obuhvata kulturu, politiku, aktivnosti i mere;
- 7) preventivne mere jesu svi postupci ili aktivnosti preduzeti ili planirani u svim fazama rada kod

- poslodavca u cilju sprečavanja ili smanjenja rizika na radnom mestu;
- 8) radilište je prostor na otvorenom u kojem se izvode radovi u skladu sa elaboratom o uređenju i izvođenju radova, shodno propisima o bezbednosti i zdravlju na radu;
- 9) rad u dubini je rad pri iskopima dubljim od jednog metra ili nasipima višim od jednog metra;
- 10) rad na visini jeste svaki rad koji zaposleni obavlja koristeći oslonce na visini dva metra i više od čvrste podloge pri čemu radni prostor nije zaštićen od pada sa visine;
- 11) radno mesto jesu poslovi koje zaposleni obavlja u radnoj sredini u kojoj boravi ili ima pristup u toku rada i koji su pod neposrednom ili posrednom kontrolom poslodavca;
- 12) radna sredina jeste prostor u kojem zaposleni obavlja poslove (koja uključuje radna mesta, radne uslove, radne postupke i sredstva za rad) ili se nalazi u toku rada, koja je pod neposrednom ili posrednom kontrolom poslodavca;
- 13) sredstvo za rad jeste:
- (1) objekat koji se koristi kao radni i pomoćni prostor, uključujući i objekat na otvorenom prostoru, sa svim pripadajućim instalacijama (instalacije fluida, grejanje, električne i gromobranske instalacije i dr.),
 - (2) oprema za rad (mašina, uređaj, postrojenje, instalacija, alat i sl.) koja se koristi u radnom procesu,
 - (3) konstrukcija i objekat za kolektivnu bezbednost i zdravlje na radu (zaštita na prelazima, prolazima i prilazima, zakloni od toplotnih i drugih zračenja, zaštita od udara električne struje, opšta ventilacija i klimatizacija i sl.),
 - (4) pomoćna konstrukcija i objekat, kao i konstrukcija i objekat koji se privremeno koristi za rad i kretanje zaposlenih (skela, radna platforma, tunnelska podgrada, konstrukcija za sprečavanje odrona zemlje pri kopanju dubokih rovova i sl.),
 - (5) drugo sredstvo koje se koristi u radnom procesu ili je na bilo koji način povezano sa radnim procesom;
- 14) opasnost jeste okolnost ili stanje koje može ugroziti zdravlje ili izazvati povredu zaposlenog;
- 15) štetnost jeste osobina ili svojstvo koje može ugroziti zdravlje zaposlenog;
- 16) opasna pojava jeste događaj kojim su ugroženi ili bi mogli da budu ugroženi život i zdravlje zaposlenog ili postoji opasnost od povređivanja zaposlenog;
- 17) ozbiljna, neizbežna i neposredna opasnost jeste konkretna, realna i postojeća opasnost koja, u skladu sa trenutnim naučnim i tehničkim znanjima, ne može biti isključena odnosno ograničena;
- 18) rizik jeste verovatnoća nastanka povrede, bolesti ili oštećenja zdravlja zaposlenog usled izloženosti opasnostima ili štetnostima;
- 19) procena rizika jeste sistematsko evidentiranje i procenjivanje svih opasnosti i štetnosti u radnom procesu na radnom mestu u radnoj sredini koji mogu uzrokovati nastanak povreda na radu, bolesti ili oštećenja zdravlja i utvrđivanje mogućnosti, odnosno načina sprečavanja, otklanjanja ili smanjenja rizika na najmanju moguću meru;
- 20) akt o proceni rizika jeste akt koji sadrži opis radnog procesa sa procenom rizika od povreda i/ili oštećenja zdravlja pri obavljanju svih poslova u radnoj sredini i mere za otklanjanje ili

smanjivanje rizika u cilju poboljšanja bezbednosti i zdravlja na radu;

21) radno mesto sa povećanim rizikom jeste radno mesto na visini, radno mesto u dubini, radno mesto na upravljanju vozilima i unutrašnjem transportu (viljuškari, dizalice, transporteri, građevinske i poljoprivredne mašine i sl.) i drugo radno mesto utvrđeno aktom o proceni rizika poslodavca na kome, i pored potpuno primenjenih mera u skladu sa ovim zakonom, postoje okolnosti koje mogu da ugroze bezbednost i zdravlje zaposlenog;

22) rad od kuće jeste rad koji zaposleni obavlja upotrebom informaciono komunikacionih tehnologija za poslodavca iz mesta prebivališta, odnosno boravišta ili drugog mesta stanovanja, a koje nije pod neposrednom kontrolom poslodavca;

23) rad na daljinu jeste rad koji zaposleni obavlja upotrebom informaciono komunikacionih tehnologija iz prostora koji nije prostor poslodavca i koji nije pod neposrednom kontrolom poslodavca;

24) savetnik za bezbednost i zdravlje na radu jeste stručno lice koje obavlja poslove bezbednosti i zdravlja na radu, ima odgovarajući nivo kvalifikacija, položen odgovarajući stručni ispit, licencu za obavljanje poslova savetnika za bezbednost i zdravlje na radu i koje poslodavac pisanim aktom imenuje za obavljanje tih poslova;

25) saradnik za bezbednost i zdravlje na radu jeste stručno lice koje obavlja poslove bezbednosti i zdravlja na radu u delatnostima iz člana 47. stav 1. ovog zakona, ima odgovarajući nivo kvalifikacija, položen odgovarajući stručni ispit, licencu za obavljanje poslova saradnika za bezbednost i zdravlje na radu i koje poslodavac pisanim aktom imenuje za obavljanje tih poslova;

26) pravno lice za obavljanje poslova pregleda i provere opreme za rad i pregleda i ispitivanja električnih i gromobranskih instalacija, ispitivanja uslova radne sredine, odnosno hemijskih i fizičkih štetnosti (osim jonizujućih zračenja), mikroklimе i osvetljenosti, ispitivanja uslova radne sredine - bioloških štetnosti jeste pravno lice kojem je ministar nadležan za poslove rada izdao licencu, u skladu sa ovim zakonom;

27) pravno lice ili preduzetnik za obavljanje poslova bezbednosti i zdravlja na radu jeste pravno lice ili preduzetnik kojem je ministar nadležan za poslove rada izdao licencu, u skladu sa ovim zakonom;

28) zdravstvena ustanova koja obavlja delatnost medicine rada jeste pružalac zdravstvene zaštite, kome poslodavac poveri obavljanje poslova prevencije i zaštite zdravlja zaposlenih, u skladu sa zakonom;

29) stručni nalaz jeste izveštaj o izvršenom pregledu i proveru opreme za rad i pregledu i ispitivanju električnih i gromobranskih instalacija ili ispitivanju uslova radne sredine sa zaključkom da li su primenjene ili nisu primenjene propisane mere za bezbednost i zdravlje na radu;

30) odgovorno lice za obavljanje pregleda i provere opreme za rad i pregleda i ispitivanja električnih i gromobranskih instalacija, ispitivanja uslova radne sredine, odnosno hemijskih i fizičkih štetnosti (osim jonizujućih zračenja), mikroklimе i osvetljenosti i ispitivanje uslova radne sredine - bioloških štetnosti, kao i za potpisivanje stručnih nalaza, jeste lice sa licencom za vršenje tih poslova (u daljem tekstu: odgovorno lice);

31) licenca jeste ovlašćenje koje ministar nadležan za poslove rada izdaje pravnom ili fizičkom

licu za obavljanje određenih poslova u oblasti bezbednosti i zdravlja na radu, u skladu sa ovim zakonom;

32) jezik koji zaposleni razume jeste maternji jezik, jezik koji je u službenoj upotrebi na teritoriji na kojoj poslodavac ima sedište, odnosno zaposleni obavlja poslove i koji zaposleni govori, čita i piše, kao i jezik koji je utvrđen kao uslov za obavljanje poslova radnog mesta;

33) registar povreda na radu jeste jedinstvena, elektronski vođena baza podataka o povredama na radu, koja se vodi na osnovu izveštaja o povredi na radu;

34) registar licenci jeste jedinstvena, elektronski vođena baza podataka o izdatim, obnovljenim i oduzetim licencama u skladu sa ovim zakonom.

Član 4.

Pravo na bezbednost i zdravlje na radu imaju:

- 1) lica koja su u radnom odnosu i lica angažovana van radnog odnosa;
- 2) lica koje se samozapošljavaju;
- 3) učenici i studenti koji se, u skladu sa zakonom, nalaze na obaveznom proizvodnom radu, profesionalnoj praksi ili praktičnoj nastavi ili učenju kroz rad u sistemu dualnog obrazovanja;
- 4) lica koja, u skladu sa zakonom, obavljaju volontiranje;
- 5) lica koja, u skladu sa zakonom, obavljaju privremene i povremene poslove preko omladinske, odnosno studentske zadruge;
- 6) lica koja su upućena na dodatno obrazovanje i obuku po uputu nosioca poslova zapošljavanja;
- 7) lica koja učestvuju u organizovanim javnim radovima od opšteg značaja;
- 8) lica koja se nalaze na izdržavanju kazne zatvora dok rade u privrednoj jedinici zavoda za izdržavanje kazne zatvora (radionica, radilište i sl.) i na drugom mestu rada;
- 9) lica koja kod poslodavca obavljaju rad u skladu sa posebnim zakonima;
- 10) lica koja se zateknu u radnoj sredini, ako je o njihovom prisustvu upoznat poslodavac.

Bezbednost i zdravlje na radu licima iz stava 1. tač. 1), 3), 5) i 10) ovog člana obezbeđuje poslodavac, lica iz tačke 2) ovog člana obezbeđuju sama sebi, licima iz tačke 4) ovog člana organizator volontiranja, licima iz tačke 6) ovog člana obezbeđuje organizator obuke, odnosno poslodavac kod kojeg se realizuje obuka, u skladu sa zakonom, licima iz tačke 7) ovog člana organizator radova, licima iz tačke 8) ovog člana zavodi za izvršenje kazne zatvora, licima iz tačke 9) nosilac obaveze utvrđen u skladu sa posebnim zakonima.

Prava posebnih grupa zaposlenih

Član 5.

Institut je dužan da obezbedi da zaposlena za vreme trudnoće, porodilja i zaposlena koja doji dete, zaposleni mlađi od 18 godina života, osoba sa invaliditetom i zaposleni kod koga je utvrđena profesionalna bolest, i pored osposobljavanja za bezbedan i zdrav rad, budu u pisanoj formi

obavešteni o rezultatima procene rizika i o merama kojima se rizici otklanjaju u cilju povećanja bezbednosti i zdravlja na radu.

Zaštita invalida

Član 6.

Zaposlenom – osobi sa invaliditetom Institut je dužan da obezbedi obavljanje poslova prema radnoj sposobnosti, u skladu sa zakonom.

Osposobljavanje za bezbedan i zdrav rad prilagođava se mogućnostima i sposobnostima osoba sa invaliditetom.

Zaposleni sa zdravstvenim smetnjama, utvrđenim od strane nadležnog zdravstvenog organa u skladu sa zakonom, ne može da obavlja poslove koji bi izazvali pogoršanje njegovog zdravstvenog stanja ili posledice opasne za njegovu okolinu.

Na poslovima na kojima postoji povećana opasnost od povređivanja, profesionalnih ili drugih oboljenja može da radi samo zaposleni koji, pored posebnih uslova utvrđenih pravilnikom, ispunjava i uslove za rad u pogledu zdravstvenog stanja, psihofizičkih sposobnosti i doba života, u skladu sa zakonom.

Zaštita omladine

Član 7.

Maloletnikom se smatra osoba između 15 i 18 godina. Maloletnik se ne može rasporediti na poslove koji ugrožavaju njegovo zdravlje i razvoj.

Maloletnik se ne može rasporediti na poslove koji su procenjeni kao radna mesta sa povećanim rizikom. Zabranjen je rad maloletnicima noću i prekovremeni rad.

Zabranjeno je da se radno angažuju mladi na radnom mestu u radnoj sredini na kojimase obavljaju sledeći poslovi:

- 1) naročito težak fizički rad, rad pod zemljom, pod vodom ili na velikoj visini;
- 2) koji uključuju izlaganje štetnom zračenju ili sredstvima koja su otrovna, kancerogena ili koja prouzrokuju nasledna oboljenja, kao i rizik po zdravlje zbog hladnoće, toplote, buke ili vibracije;
- 3) koji bi, na osnovu nalaza nadležnog zdravstvenog organa, mogli štetno i sa povećanim rizikom da utiču na njegovo zdravlje i život s obzirom na njegove
- 4) psihofizičke sposobnosti.
- 5) koji su objektivno iznad njihovih fizičkih ili psiholoških sposobnosti;
- 6) koji uključuju štetno izlaganje opasnim materijama koje su otrovne, karcinogene,
- 7) izazivaju nasledna genetska oštećenja ili oštećuju plod ili na bilo koji način hronično utiču na ljudski razvoj;
- 8) koji uključuju rizik od povreda za koje se može pretpostaviti da ih mladi ne mogu
- 9) prepoznati ili izbeći zbog svoje nedovoljne pažnje koju posvećuju bezbednosti i nedostatka

iskustva ili osposobljenosti;

Zaposleni između navršene 18. i 21. godine života može da radi na napred pomenutim poslovima samo na osnovu nalaza nadležnog zdravstvenog organa kojim se utvrđuje da takavrad nije štetan za njegovo zdravlje.

Troškove lekarskog pregleda snosi Institut.

Puno radno vreme zaposlenog mlađeg od 18 godina života ne može da se utvrdi u trajanju dužem od 35 časova nedeljno, niti dužem od osam časova dnevno.

Zabranjen je prekovremeni rad i preraspodela radnog vremena zaposlenog koji je mlađi od 18 godina života.

Zaposleni mlađi od 18 godina života ne može da radi noću, osim:

- 1) ako obavlja poslove u oblasti kulture, sporta, umetnosti i reklamne delatnosti;
- 2) kada je neophodno da se nastavi rad prekinut usled više sile, pod uslovom da takavrad traje određeno vreme i da mora da se završi bez odlaganja, a Institut nema na raspolaganju u dovoljnom broju druge punoletne zaposlene.

Institut je dužan da u ovom slučaju obezbedi nadzor nad radom zaposlenog mlađeg od 18 godina života od strane punoletnog zaposlenog.

Zaštita materinstva

Član 8.

Zaposlena za vreme trudnoće i zaposlena koja doji dete ne može da radi na poslovima koji su, po nalazu nadležnog zdravstvenog organa, štetni za njeno zdravlje i zdravlje deteta, a naročito na poslovima koji zahtevaju podizanje tereta ili na kojima postoji štetno zračenje ili izloženost ekstremnim temperaturama i vibracijama.

Zaposlena za vreme trudnoće i zaposlena koja doji dete ne može da radi prekovremeno i noću, ako bi takav rad bio štetan za njeno zdravlje i zdravlje deteta, na osnovu nalaza nadležnog zdravstvenog organa.

Institut je dužan da zaposlenoj ženi, koja se vrati na rad pre isteka godinu dana od rođenja deteta, obezbedi pravo na jednu ili više dnevnih pauza u toku dnevnog rada u ukupnom trajanju od 90 minuta ili na skraćanje dnevnog radnog vremena u trajanju od 90 minuta, kako bi mogla da doji svoje dete, ako dnevno radno vreme zaposlene žene iznosi šest i više časova.

Zaposlena žena za vreme trudnoće ne sme raditi na radnom mestu za koje je procenom rizika utvrđen rizik po bezbednost ili zdravlje od izlaganja štetnostima i radnim uslovima navedenim u sledećem Pregledu:

Zaposlena koja doji dete ne sme raditi na radnom mestu za koje je procenom rizika utvrđen rizik po bezbednost ili zdravlje od izlaganja štetnostima.

Obraveze i odgovornosti Instituta

Član 9.

Obaveze Instituta u smislu Zakona, propisa donetih na osnovu Zakona i ovog Pravilnika istovremeno predstavljaju prava zaposlenih u vezi sa sprovođenjem mera bezbednosti i zdravlja na radu.

Institut je dužan da obezbedi bezbednost i zdravlje zaposlenom u svim aktivnostima Instituta i na svim nivoima organizovanja rada i radnog procesa.

Institut se ne oslobađa obaveza i odgovornosti u vezi sa primenom mera bezbednosti i zdravlja na radu određivanjem pravnog lica, odnosno preduzetnika sa licencom ili drugog lica ili prenošenjem svojih obaveza i odgovornosti na ta lica.

U slučaju nastanka povrede na radu zbog elementarnih nepogoda, ozbiljne, neizbežne i neposredne opasnosti koje su izvan kontrole Instituta ili zbog izuzetnih događaja čije se posledice uprkos svim preduzetim merama od strane Instituta nisu mogle izbeći, Institut nije odgovoran u smislu ovog zakona.

Član 10.

Institut je dužan da:

- 1) radni proces prilagodi sposobnostima zaposlenog u pogledu bezbednosti i zdravlja na radu;
- 2) obezbedi odgovarajuće uslove radne sredine;
- 3) sredstva za rad i ličnu zaštitnu opremu obezbedi da budu odgovarajući, da ne ugrožavaju bezbednost i zdravlje zaposlenog.

Institut je dužan da se pri planiranju i uvođenju novih tehnologija konsultuje sa zaposlenima i/ili predstavnicima zaposlenih po pitanjima izbora opreme za rad, uslova rada i radne sredine i njihovih posledica na bezbednost i zdravlje zaposlenih.

Institut je dužan da preduzme mere i obezbedi da samo oni zaposleni kojima su izdata odgovarajuća uputstva i dozvole za rad imaju pristup zonama u kojima je prisutna ozbiljna, neizbežna ili neposredna opasnost ili štetnost koja može da ugrozi zdravlje zaposlenog.

Institut je dužan da obezbedi da sprovođenje mera bezbednosti i zdravlja na radu ne prouzrokuje finansijske troškove za zaposlenog i predstavnika zaposlenih.

Institut je dužan da, prilikom organizovanja rada i radnog procesa, obezbedi preventivne mere radi zaštite života i zdravlja zaposlenih, uključujući pružanje informacija i obuke zaposlenih, kao i da za njihovu primenu obezbedi potrebna finansijska sredstva.

Institut je dužan da obezbedi preventivne mere pre početka rada zaposlenog i u toku rada, izborom radnih i proizvodnih metoda kojima se obezbeđuje zaštita života i zdravlja na radu.

Član 11.

Preventivne mere obezbeđuje Institut polazeći od sledećih načela:

- 1) izbegavanje rizika;
- 2) procena rizika koji se ne mogu izbeći na radnom mestu;

- 3) otklanjanje rizika na njihovom izvoru primenom savremenih tehničkih rešenja;
- 4) prilagođavanje rada i radnog mesta zaposlenom, naročito u pogledu izbora opreme zarad i metoda rada, kao i izbora tehnološkog postupka da bi se smanjila monotonija uradu i rad po unapred definisanom tempu, u cilju smanjenja njihovog uticaja na zdravlje zaposlenog;
- 5) prilagođavanja tehničkom napretku;
- 6) zamena opasnog na radnom mestu u radnoj sredini bezopasnim ili manje opasnim;
- 7) razvijanja koherentne politike prevencije koja obuhvata tehnologiju, organizaciju rada, uslove rada, odnose u radnom procesu i uticaj faktora u vezi sa radnom sredinom;
- 8) davanje prednosti kolektivnim nad pojedinačnim merama bezbednosti i zdravlja na radu;
- 9) odgovarajuća obuka zaposlenih za bezbedan i zdrav rad i izdavanje uputstava za rad na bezbedan način.

Član 12.

Institut je dužan da:

- 1) aktom u pisanoj formi imenuje savetnika, odnosno saradnika za bezbednost i zdravlje na radu;
- 2) zaposlenom odredi obavljanje poslova na radnom mestu i u radnoj sredini na kojima su sprovedene mere bezbednosti i zdravlja na radu;
- 3) obaveštava zaposlene i predstavnike zaposlenih o opasnostima i štetnostima koje mogu da dovedu do povreda na radu i oštećenja zdravlja koji nastaju uvođenjem novih tehnologija i sredstava za rad i da u takvim slučajevima donese odgovarajuća uputstvaza bezbedan i zdrav rad;
- 4) obučava zaposlene za bezbedan i zdrav rad;
- 5) obezbedi zaposlenima korišćenje lične zaštitne opreme u skladu sa aktom o proceni rizika;
- 6) obezbedi održavanje sredstava za rad i lične zaštitne opreme u ispravnom stanju i isključujući iz upotrebe sredstva za rad i ličnu zaštitnu opremu na kojoj nastanu promene zbog kojih postoje rizici za bezbednost i zdravlje zaposlenih;
- 7) angažuje pravno lice sa licencom radi sprovođenja preventivnih i periodičnih pregleda i provere opreme za rad i pregleda i ispitivanja električnih i gromobranskih instalacija, kao i preventivnih i periodičnih ispitivanja uslova radne sredine, odnosno hemijskih, fizičkih štetnosti (osim jonizujućih zračenja), mikroklimе i osvetljenosti i bioloških štetnosti;
- 8) obezbedi na osnovu akta o proceni rizika i ocene zdravstvene ustanove koja obavlja delatnost medicine rada propisane lekarske preglede zaposlenih u skladu sa ovim zakonom;
- 9) obezbedi pružanje prve pomoći, kao i da obuča odgovarajući broj zaposlenih za pružanje prve pomoći;
- 10) zaustavi svaku vrstu rada koji predstavlja ozbiljnu, neizbežnu i neposrednu opasnost za život ili zdravlje zaposlenih.

Prava, obaveze i odgovornosti organa i odgovornih lica Instituta

Član 13.

Direktor

- 1) aktom u pisanoj formi određuje savetnika (saradnika) za bezbednost i zdravlje na radu;
- 2) predlaže opšti akt - pravilnik, kojim se utvrđuju prava, obaveze i odgovornosti u

- oblasti bezbednosti i zdravlja na radu;
- 3) donosi Akt o proceni rizika na radnom mestu i u radnoj sredini;
 - 4) predlaže Program obuke za bezbedan i zdrav rad;
 - 5) na predlog zaposlenih obezbeđuje izbor Predstavnik zaposlenih u Odbor za bezbednost i zdravlje na radu.

Član 14.

Neposredni rukovodilac na Institutu

Odgovoran je za bezbednost i zdravlje na radu u okviru organizacione jedinice kojom rukovodi, a naročito je u obavezi da:

- 1) određuje zaposlenima rad na radnom mestu i u radnoj sredini na kojem sprovedene mere bezbednosti i zdravlja na radu;
- 2) svakodnevno prati i kontroliše sprovođenje mera bezbednosti i zdravlja na radu i stanje opreme za rad u okviru organizacione jedinice kojom rukovodi;
- 3) svakodnevno kontroliše ispravnost uređaja i opreme za rad;
- 4) stara se da pristup zonama gde postoji opasnost mogu imati samo zaposleni kojima su data odgovarajuća uputstva;
- 5) predlaže direktoru Instituta i savetniku / saradniku za bezbednost i zdravlje na radu mere za unapređenje bezbednosti i zdravlja na radu;
- 6) u okviru organizacione jedinice kojom rukovodi, utvrdi tehnološki postupak rada na bezbedan način za sve procese rada;
- 7) redovno zahteva dostavu informacija od savetnika / saradnika za bezbednost i zdravlje na radu, o preventivnim merama u okviru organizacione jedinice kojom rukovodi;
- 8) učestvuje u praktičnoj i stručnoj obuci zaposlenih;
- 9) zabrani rad zaposlenom i udalji ga sa mesta rada ukoliko je pod uticajem alkohola i psihoaktivnih supstanci;
- 10) kontroliše postojanost uputstava za bezbedan rad i oznaka za bezbednost na opremi za rad i u radnim prostorijama (oznake obaveze, upozorenja i zabrane);
- 11) izveštava pisanim putem direktora i savetnika / saradnika za bezbednost i zdravlje na radu o sprovedenim merama i stanju bezbednosti i zdravlja na radu u organizacionoj jedinici;
- 12) upozna zaposlene i prisutna lica sa opasnostima, štetnostima, uputstvima za bezbedan rad i postupcima bezbednog rada, pre početka obavljanja radnih aktivnosti;
- 13) zaposlenog prilikom zasnivanja radnog odnosa (novozaposleni), kao i prilikom određivanja radnih aktivnosti zaposlenima, upozna sa uputstvima za bezbedan rad, opasnostima, štetnostima i organizacijom rada na bezbedan način;
- 14) zabrani rad zaposlenima ukoliko se ne pridržavaju uputstava za bezbedan rad, znakova upozorenja, obaveza i zabrane;
- 15) zabrani licima pristup opremi za rad, prostorijama i mestima gde postoji opasnost od povrede i mestima gde je zabranjen ulaz neovlašćenim osobama;
- 16) podnosi prijavu pisanim putem direktoru i savetniku / saradniku za bezbednost i zdravlje na radu protiv lica koja se ne pridržavaju mera za bezbedan rad i uputstva za bezbedan i zdrav rad na opremi za rad;
- 17) zabrani rad zaposlenima ukoliko nenamenski koriste opremu za rad i koji ne koriste sredstva i ličnu zaštitnu opremu;

- 18) zabrani korišćenje opreme za rad nezaposlenim licima i licima koja nisu praktično i stručno osposobljena, postupaju suprotno uputstvu za bezbedan rad i nemaju dokaz o osposobljenosti;

Procena rizika

Član 15.

Institut je dužan da donese akt o proceni rizika u pisanoj formi za sva radna mesta u radnoj sredini i da utvrdi način, mere i rokove za otklanjanje ili smanjenje rizika na najmanju moguću meru.

Institut je dužan da donese akt o proceni rizika za sva radna mesta na kojima učenici obavljaju profesionalnu praksu ili praktičnu nastavu ili učenje kroz rad u sistemu dualnog obrazovanja u skladu sa zakonom koji uređuje dualno obrazovanje.

Institut je dužan da obezbedi da mere utvrđene aktom o proceni rizika budu integrisane u sve aktivnosti Instituta i na svim nivoima.

Institut je dužan da izmeni akt o proceni rizika u slučaju pojave svake nove opasnosti ili štetnosti i promene nivoa rizika u radnom procesu, uvođenja novog radnog mesta i nove tehnologije i promene uslova radne sredine.

Akt o proceni rizika zasniva se na utvrđivanju opasnosti i štetnosti na radnom mestu u radnoj sredini, na osnovu kojih se vrši procena rizika od nastanka povreda i oštećenja zdravlja zaposlenog.

Uslovi za rad na radnim mestima sa povećanim rizikom

Član 16.

Institut je dužan da aktom o proceni rizika, na osnovu ocene zdravstvene ustanove koja obavlja delatnost medicine rada, odredi posebne zdravstvene uslove koje moraju ispunjavati zaposleni na radnim mestima sa povećanim rizikom.

Prva pomoć

Član 17.

Institut je dužan da obezbedi pružanje prve pomoći, da obučeni odgovarajući broj zaposlenih za pružanje prve pomoći i obezbedi sredstva i opremu za pružanje prve pomoći uzimajući u obzir procenjene rizike, radni proces, organizaciju, prirodu i obim radnog procesa, broj zaposlenih koji učestvuju u radnom procesu, broj radnih smena, broj lokacijski odvojenih jedinica, učestalost povreda na radu i udaljenost do najbliže medicinske pomoći.

Pružanje prve pomoći mora biti organizovano na način da je prva pomoć dostupna svakom zaposlenom tokom radnog vremena, u svim smenama i na svim lokacijama.

Obuku zaposlenih za pružanje prve pomoći vrši zdravstvena ustanova koja obavlja delatnost medicine rada u skladu sa zakonom kojim se uređuje zdravstvena zaštita, kao i Crveni krst Srbije, u skladu sa posebnim zakonom.

Pozivanje medicinske pomoći ni na koji način ne sme da utiče na odlaganje pružanja prve pomoći.

Za pružanje prve pomoći moraju biti osposobljeni rukovodioci, kao i najmanje 2% od ukupnog broja izvršilaca u jednoj radnoj smeni ili lokacijski odvojenoj jedinici, za osnovno ili napredno osposobljavanje za pružanje prve pomoći u zavisnosti od procenjenih rizika.

Institut je dužan da sve zaposlene upozna koji zaposleni su određeni i osposobljeni za pružanje prve pomoći.

Institut je dužan da obezbedi zidni ormarić za pružanje prve pomoći u radnim prostorijama i to u:

- 1) Novom Sadu
- 2) Beogradu
- 3) Nišu, i
- 4) Kragujevcu

U Novom Sadu potrebno je obezbediti dva ormarića a u ostalim izdvojenim objektima po jedan ormarić za pružanje prve pomoći.

U zidnom ormariću za pružanje prve pomoći moraju se nalaziti samo sredstva i oprema koja su za to namenjena, a naročito:

- 1) sterilna kompresna od gaze – pojedinačno pakovanje 10 h 10 cm (5 kom.);
- 2) sterilna gaza po 1/4 m – pojedinačno pakovanje 80 h 25 cm (5 kom.);
- 3) sterilna gaza po 1/2 m – pojedinačno pakovanje 80 h 50 cm (5 kom.);
- 4) sterilna gaza po 1 m – pojedinačno pakovanje 80 h 100 cm (5 kom.);
- 5) kaliko zavoj 10 cm h 5 m (5 kom.);
- 6) kaliko zavoj 8 cm h 5 m (5 kom.);
- 7) lepljivi flaster na koturu 2,5 cm h 5 m (2 kom.);
- 8) lepljivi flaster sa jastučićem (1 kutija);
- 9) trougla marama veličine 100 h 100 h 140 cm (5 kom.);
- 10) igla sigurnica (5 kom.);
- 11) makaze sa zaobljenim vrhom (1 kom.);
- 12) rukavice za jednokratnu upotrebu, par (5 kom.);
- 13) pamučna vata, 100 g (2 kom.);
- 14) nejedno antiseptičko sredstvo za kožu, 100 ml (1 kom.);
- 15) specifikacija sadržaja (1 kom.).

Pored sredstava i opreme u zidnom ormariću ili prenosivoj torbi mora se nalaziti i Uputstvo i postupci za pružanje prve pomoći.

Zidni ormarić mora da bude smešten na lako dostupnom mestu, kome je pristup poznati omogućen svakom zaposlenom. Na spoljašnjoj strani ormarića mora da se nalazi znak crvenog krsta.

Na zidnom ormariću mora da bude označena:

- 1) adresa i broj telefona najbliže službe hitne pomoći i zdravstvene ustanove;
- 2) adresa i broj telefona zdravstvene ustanove koja pruža specifične usluge za pojedine povrede (npr. Centar za trovanja, Centar za opekotine itd.);
- 3) brojevi telefona najbliže policijske stanice i vatrogasne službe;
- 4) brojevi telefona i imena zaposlenih određenih i osposobljenih za pružanje prve pomoći.

Ozbiljna, neizbežna i neposredna opasnost

Član 18.

Institut je dužan da preduzme mere i izda uputstva kako bi omogućio zaposlenima da u slučaju ozbiljne, neizbežne i neposredne opasnosti prestanu da rade i/ili odmah napuste radno mesto i da odu na bezbedno mesto.

Institut ne sme zahtevati od zaposlenih da se vrate na radno mesto u radnoj sredini u kojoj i dalje postoji ozbiljna, neizbežna i neposredna opasnost.

Izveštavanje inspekcije rada

Član 19.

Institut je dužan da, najmanje osam dana pre početka rada, nadležnu inspekciju rada izvesti o:

- početku svoga rada;
- radu odvojene jedinice;
- svakoj promeni tehnološkog postupka, ukoliko se tim promenama menjaju uslovi rada.

Prijavu početka rada Institut može dostaviti elektronskim putem.

Obaveze Instituta pri podeli radnog prostora

Član 20.

Kada Institut u obavljanju poslova deli radni prostor sa jednim ili više poslodavaca, odnosno kada zaposleni na Institutu sa zaposlenima kod drugih poslodavaca istovremeno obavljaju poslove u istom radnom prostoru, Institut i poslodavci su dužni da sarađuju u primeni propisanih mera za bezbednost i zdravlje zaposlenih. Način ostvarivanja saradnje Institut i poslodavci utvrđuju pisanim sporazumom, zaključenim pre početka obavljanja poslova.

Sporazumom se određuje lice za koordinaciju sprovođenja zajedničkih mera kojima se obezbeđuje bezbednost i zdravlje svih zaposlenih.

Pristup radnom prostoru

Član 21.

Institut je dužan da preduzme mere za sprečavanje pristupa u krug objekta koji se koristi kao radni i pomoćni prostor, uključujući i objekat na otvorenom prostoru, licima i vozilima koja nemaju osnova da se nalaze u njima.

Izdavanje dozvole za rad

Član 22.

Institut je dužan da, pre početka izvođenja radova na visini, u dubini, u skučenom prostoru, u prostoru sa potencijalno eksplozivnim atmosferama, na energetskom objektu, pri korišćenju opasne hemijske materije, rad u zonama u kojima je prisutna ozbiljna, neizbežna ili neposredna opasnost ili štetnost koja može da ugrozi zdravlje zaposlenog, obezbedi izdavanje dozvole za rad.

Dozvola za rad se izdaje zaposlenima koji obavljaju radove, na obrascu koji se nalazi u prilogu Pravilnika, a izdaje je neposredni rukovodilac.

Neposredni rukovodilac koji izdaje dozvolu je dužan da pre početka rada utvrdi da li su sprovedene preventivne mere za bezbedan i zdrav rad navedene u dozvoli, da prati i kontroliše ove mere u toku rada, kao i da obustavi radove u slučaju da se ne primenjuje neka od mera ili se pojavi nova opasnost ili štetnost.

U slučaju obustave radovi se ne mogu nastaviti ukoliko se ne obezbedi nova dozvola za rad.

Upotreba sredstava za rad i lične zaštitne opreme

Član 23.

Institut je dužan da zaposlenima obezbedi i izda na upotrebu sredstva za rad i ličnu zaštitnu opremu u ispravnom stanju i na kojima su primenjene propisane mere za bezbednost i zdravlje na radu i da obezbedi kontrolu njihove upotrebe u skladu sa namenom.

Institut je dužan da sprovede obuku zaposlenih za pravilno korišćenje lične zaštitne opreme.

Dokumentacija za opremu za rad i ličnu zaštitnu opremu

Član 24.

Institut može da zaposlenima izda na upotrebu opremu za rad i ličnu zaštitnu opremu, samo ako su usaglašeni sa propisanim tehničkim zahtevima, ako je njihova usaglašenost ocenjena prema propisanom postupku, ako su označeni u skladu sa propisima i ako ih prate propisane isprave o usaglašenosti i druga propisana dokumentacija.

Institut je dužan da obezbedi zaposlenima uputstva za bezbedan i zdrav rad po propisima o bezbednosti i zdravlju na radu za upotrebu opreme za rad.

Institut je dužan da obezbedi prevod dokumentacije na jezik koji zaposleni razume.

Obuka zaposlenih

Član 25.

Institut je dužan da izvrši obuku zaposlenog za bezbedan i zdrav rad:

- 1) kod zasnivanja radnog odnosa, odnosno drugog radnog angažovanja;
- 2) premeštaja na druge poslove;
- 3) prilikom uvođenja nove tehnologije ili novih sredstava za rad ili promene opreme za rad,
- 4) kod promene radnog procesa.

Institut je dužan da zaposlenog u toku obuke za bezbedan i zdrav rad upozna sa rizicima na radnom mestu na koje ga određuje i o konkretnim merama za bezbednost i zdravlje na radu u skladu sa aktom o proceni rizika.

Obuku iz stava 1. ovog člana Institut obezbeđuje u toku radnog vremena, a troškovi obuke obezbeđuju se iz sredstava Instituta i ne mogu biti na teret zaposlenog.

Obuka za bezbedan i zdrav rad zaposlenog mora da bude prilagođena specifičnostima njegovog radnog mesta i sprovodi se po programu, čiji sadržaj Institut mora, kada je to potrebno, da obnavlja i menja.

Ako Institut odredi zaposlenom da obavlja poslove na dva ili više radnih mesta, dužan je da zaposlenog obuči za bezbedan i zdrav rad na svakom od tih radnih mesta.

Kada pod nadzorom i rukovođenjem Instituta, na osnovu ugovora, sporazuma ili po bilo kom drugom osnovu, obavljaju rad zaposleni drugog poslodavca, Institut je dužan je date zaposlene obučiti za bezbedan i zdrav rad, u skladu sa zakonom.

Organizovanje i sprovođenje obuke vrši lice koje obavlja poslove bezbednosti i zdravlja na radu a koje svojim aktom određuje Institut.

Institut može poveriti izvođenje obuke Pravnom licu sa licencom za obavljanje poslova bezbednosti i zdravlja na radu.

Obuka predstavnika zaposlenih i rukovodilaca

Član 26.

Institut je dužan da izvrši obuku predstavnika i rukovodilaca zaposlenih radi obavljanja aktivnosti predstavljanja zaposlenih, odnosno aktivnosti odgovornog lica u vezisa sprovođenjem i kontrolom sprovođenja preventivnih mera za bezbednost i zdravlje na radu u svojim organizacionim celinama.

Obuka se vrši po posebnom Programu koji donosi Institut i koji se, po potrebi, obnavlja i menja.

Program obuke se sastoji od opšteg i posebnog dela.

Obuka se vrši u toku radnog vremena, s tim što se može vršiti u prostorijama Instituta ili izvan ovih prostorija i ne može stvarati finansijske obaveze za predstavnike zaposlenih i rukovodioce.

Organizovanje i sprovođenje obuke vrši lice koje obavlja poslove bezbednosti i zdravlja na radu a koje svojim aktom određuje Institut.

Institut može poveriti izvođenje obuke Pravnom licu sa licencom za obavljanje poslova bezbednosti i zdravlja na radu.

Program obuke za bezbedan i zdrav rad

Član 27.

Obuku zaposlenih za bezbedan i zdrav rad Institut obavlja teorijski i praktično, u skladu sa programom obuke za bezbedan i zdrav rad koji donosi Institut.

Program obuke za bezbedan i zdrav rad sadrži opšti i posebni deo.

Opšti deo programa obuke obuhvata upoznavanje zaposlenih sa pravima, obavezama i odgovornostima u oblasti bezbednosti i zdravlja na radu iz zakona i podzakonskih propisa, kao i upoznavanje sa opštim aktima Instituta u oblasti bezbednosti i zdravlja na radu.

Posebni deo programa obuke obuhvata upoznavanje sa svim potencijalnim opasnostima i štetnostima na radnom mestu, procenjenim rizicima i merama za bezbedan i zdrav rad.

Provera teorijske i praktične obučenosti zaposlenog za bezbedan i zdrav rad obavlja se na radnom mestu.

Periodične obuke za bezbedan i zdrav rad zaposlenog koji radi na radnom mestu sa povećanim rizikom vrše se najkasnije u roku od jedne godine od dana prethodne obuke, a na ostalim radnim mestima najkasnije u roku od tri godine od dana prethodne obuke.

Obuka za bezbedan i zdrav rad obavlja se na jeziku koji zaposleni razume i prilagođava se mogućnostima i sposobnostima posebnih grupa zaposlenih.

U izradi Programa učestvuju lica koje obavlja poslove bezbednosti i zdravlja na radu.

Program obuke za predstavnike zaposlenih i rukovodioca

Član 28.

Program obuke sadrži opšti i posebni deo.

Opšti deo programa obuke obuhvata upoznavanje predstavnika zaposlenih i rukovodilaca sa pravima, obavezama i odgovornostima u pogledu obavljanja njihovih aktivnosti, kao i upoznavanje sa opštim aktima Instituta u oblasti bezbednosti i zdravlja na radu.

Poseban deo Programa obuhvata upoznavanje sa obavezama Instituta, zaposlenih, lica koje obavlja poslove bezbednosti i zdravlja na radu i rukovodilaca, kao i pravima žena, omladine i invalida, način komunikacije napred navedenih aktera, kao i način sprovođenja obuke i dokaz o sprovedenoj obuci.

U izradi Programa učestvuju lica koje obavlja poslove bezbednosti i zdravlja na radu.

Institut učešće u izradi Programa može poveriti Pravnom licu sa licencom za obavljanje poslova bezbednosti i zdravlja na radu.

Nakon izvršene obuke predstavnika zaposlenih i rukovodilaca sačinjava se zapisnik koji potpisuju učesnici u obuci (predstavnici zaposlenih, rukovodioci i lica koje obavlja poslove bezbednosti i zdravlja na radu), kao i odgovorno lice Instituta.

Dodatna obuka

Član 29.

Kada radni proces zahteva dodatnu obuku zaposlenog za bezbedan i zdrav rad, Institut je dužan da upozna zaposlenog o obavljanju radnog procesa na bezbedan način, putem obaveštenja, uputstava ili instrukcija u pisanoj formi. U izuzetnim slučajevima, kada zaposlenom pretil ozbiljna, neizbežna i neposredna opasnost po život ili zdravlje, zbog hitnosti, obaveštenja, uputstva ili instrukcije mogu se dati u usmenoj formi.

U slučaju teške povrede na radu, smrtno povrede na radu ili kolektivne povrede na radu sa teškom ili smrtnom povredom na radu, Institut je dužan da odmah, a najkasnije u roku od osam dana od nastanka povrede izvrši dodatnu obuku zaposlenih na tom radnom mestu u organizacionoj jedinici gde se povreda dogodila, sa obavezom obaveštavanja svih zaposlenih. Institut je dužan da obezbedi da zaposlena za vreme trudnoće, porodilja i zaposlena koja doji dete, zaposleni mlađi od 18 godina života, osoba sa invaliditetom i zaposleni kod koga je utvrđena profesionalna bolest, i pored obuke za bezbedan i zdrav rad, budu u pisanoj formi obavešteni o rezultatima procene rizika i o merama kojima se rizici otklanjaju u cilju povećanja bezbednosti i zdravlja na radu.

Upoznavanje sa rizicima

Član 30.

Institut je dužan da svako lice, koje se nalazi u radnoj sredini o čijem prisustvu je upoznat Institut, upozori na opasnosti ili štetnosti po zdravlje koje se javljaju u radnom procesu, odnosno na mere bezbednosti i zdravlja koje mora da primeni, i da ga usmeri na bezbedne zone za kretanje.

Prava i obaveze zaposlenih

Član 31.

Zaposleni ima pravo i obavezu da se pre početka rada upozna sa merama bezbednosti i zdravlja na radu na radnom mestu na koje je određen, kao i da se obuča za njihovo sprovođenje.

Zaposleni koji radi na radnom mestu sa povećanim rizikom, ima pravo i obavezu da obavi lekarski pregled na koji ga upućuje Institut.

Zaposleni ima pravo da odbije da radi:

- 1) ako mu pretil neposredna opasnost po život i zdravlje zbog toga što nisu sprovedene propisane mere za bezbednost i zdravlje na radnom mestu na koje je određen, sve dok se te mere ne obezbede;
- 2) ako mu Institut nije obezbedio propisani lekarski pregled ili ako se na lekarskom pregledu utvrdi da ne ispunjava propisane zdravstvene uslove za rad na radnom mestu sa povećanim rizikom;
- 3) ako u toku obuke za bezbedan i zdrav rad nije upoznat sa svim vrstama rizika i merama za njihovo otklanjanje na radnom mestu na koje ga je Institut odredio;
- 4) duže od punog radnog vremena, odnosno noću ako bi, prema oceni zdravstvene ustanove koja obavlja delatnost medicine rada takav rad mogao da pogorša njegovo zdravstveno stanje;
- 5) na sredstvu za rad na kojem nisu primerjene propisane mere za bezbednost i zdravlje na radu;
- 6) ako nije izdata dozvola za rad u slučaju ozbiljne, neizbežne i neposredne opasnosti, odnosno za obavljanje radova propisanih zakonom.

Zaposleni je obavezan da:

- 1) vodi računa o sopstvenoj bezbednosti i zdravlju na radu, kao i o bezbednosti i zdravlju drugih lica na koja može da utiče njegov rad u skladu sa obukom za bezbedan i zdrav rad i uputstvima za bezbedan i zdrav rad dobijenim od Instituta;
- 2) primenjuje propisane mere za bezbedan i zdrav rad;
- 3) namenski koristi sredstva za rad, hemijske i druge materije;
- 4) pravilno koristi ličnu zaštitnu opremu, da sa njom pažljivo rukuje i da je uredno vrati na mesto koje je namenjeno za njeno čuvanje;
- 5) pre početka rada, pregleda svoje radno mesto uključujući i sredstva za rad koja koristi, kao i ličnu zaštitnu opremu, i da u slučaju uočenih nedostataka izvesti Instituta ili drugo ovlašćeno lice;
- 6) pre napuštanja, radno mesto i sredstva za rad ostavi u stanju da ne ugrožavaju druge zaposlene.

Zaposlenom je zabranjeno da samovoljno isključuje, menja ili uklanja bezbednosne uređaje na sredstvima za rad.

Rad od kuće i rad na daljinu

Član 32.

Prilikom rada od kuće i rada na daljinu Institut je dužan da obezbedi bezbednost izdavlja na radu u saradnji sa zaposlenim, pri čemu je Institut dužan da utvrdi uslove za bezbedan i zdrav rad, sredstva za rad izdata od strane Instituta, da definiše radni proces u vezi sa izvršenjem poslova za koje je zaposleni zadužen i propiše preventivne mere za bezbedan i zdrav rad.

Zaposleni je dužan da prati primenu preventivnih mera za bezbedan i zdrav rad i da, o eventualnim nedostacima, obaveštava Instituta.

Institute navedene u 1. stavu ovog člana Institut uređuje ugovorom o radu sa zaposlenim koji radi od kuće ili na daljinu.

Obaveza organizovanja poslova

Član 33.

Institut je dužan da organizuje poslove bezbednosti i zdravlja na radu. Za obavljanje poslova bezbednosti i zdravlja na radu Institut je dužan da angažuje jedno ili više lica sa kojima ima zaključen ugovor o radu, a koji ispunjavaju posebne uslove u skladu sa zakonom (u daljem tekstu: savetnik/saradnik za bezbednost i zdravlje na radu, odnosno stručno lice za obavljanje poslova bezbednosti i zdravlja na radu)*. Poslove bezbednosti i zdravlja na radu može da obavlja lice koje ima položen stručni ispit za obavljanje poslova bezbednosti i zdravlja na radu i licencu za obavljanje poslova savetnika, odnosno saradnika za bezbednost i zdravlje na radu u skladu sa zakonom.

Za poslove bezbednosti i zdravlja na radu Institut, može da angažuje i pravno lica sa licencom za obavljanje poslova bezbednosti i zdravlja na radu.

Obaveze i odgovornosti Instituta u vezi sa svakodnevnim praćenjem i kontrolom primene mera bezbednosti i zdravlja na radu

Član 34.

Neposredni rukovodilac Instituta je dužan da svakodnevno prati i kontroliše primenu mera bezbednosti i zdravlja na radu u okviru svog delokruga rada.

Neposredni rukovodilac zaposlenih, dužan je da obavesti Savetnika o eventualnim propustima u primeni mera za bezbednost i zdravlje na radu.

Komunikacija između Savetnika, Neposrednog rukovodioca i drugog odgovornog lica, može se vršiti putem telefona, putem elektronske pošte i drugih oblika komunikacije preko interneta, ili neposredno.

Poslovi savetnika za bezbednost i zdravlje na radu

Član 35.

Savetnik za bezbednost i zdravlje na radu (stručno lice za obavljanje poslova bezbednosti i zdravlja na radu) obavlja sledeće poslove u skladu sa ovim zakonom, a naročito:

- 1) sprovodi i učestvuje u postupku procene rizika;
- 2) učestvuje u izradi programa obuke zaposlenih za bezbedan i zdrav rad, programa obuke predstavnika zaposlenih i programa obuke rukovodilaca;
- 3) vrši kontrolu i daje predloge poslodavcu u planiranju, izboru, korišćenju i održavanju, sredstava za rad, hemijskih materija i lične zaštitne opreme;
- 4) učestvuje u opremanju i uređivanju radnog mesta u cilju obezbeđivanja bezbednih i zdravih uslova rada;
- 5) organizuje preventivna i periodična ispitivanja uslova radne sredine;
- 6) organizuje preventivne i periodične preglede i provere opreme za rad i preglede i ispitivanja električnih i gromobranskih instalacija;
- 7) predlaže mere za poboljšanje uslova rada, naročito na radnim mestima sa povećanim rizikom;
- 8) prati i kontroliše primenu mera bezbednosti i zdravlja na radu u skladu sa organizacijom poslova bezbednosti i zdravlja na radu na Institutu;
- 9) prati stanje u vezi sa povredama na radu i profesionalnim bolestima, kao i bolestima u vezi sa radom, učestvuje u utvrđivanju njihovih uzroka i priprema izveštaje sa predlozima mera za njihovo otklanjanje;
- 10) organizuje i sprovodi obuku:
 - zaposlenih i drugih lica u skladu sa ovim zakonom,
 - predstavnika zaposlenih,
 - rukovodilaca;
- 11) priprema uputstva za bezbedan i zdrav rad i kontroliše njihovu primenu;
- 12) zabranjuje rad na radnom mestu ili upotrebu sredstva za rad, u slučaju kada utvrdi neposrednu opasnost po život ili zdravlje zaposlenog i obustavlja rad na opremi za rad do otklanjanja uočenih nedostataka prilikom pregleda i provere opreme za rad;
- 13) organizuje lekarske preglede zaposlenih;
- 14) sarađuje i koordinira rad sa zdravstvenom ustanovom koja obavlja delatnost medicine rada po svim pitanjima u oblasti bezbednosti i zdravlja na radu;
- 15) sarađuje sa predstavnicima zaposlenih i Odborom za bezbednost i zdravlje na radu po svim pitanjima u oblasti bezbednosti i zdravlja na radu na Institutu;

- 16) vodi evidencije u oblasti bezbednosti i zdravlja na radu na Institutu;
- 17) prati promenu propisa i vrši usklađivanje akata Instituta, prati standarde i tehnički napredak u oblasti bezbednosti i zdravlja na radu.
- 18) organizuje postavljanje ormarića prve pomoći i stara se da uvek budu propisno popunjeni.

Savetnik za bezbednost i zdravlje na radu je dužan da svakodnevno prati, kontroliše i izveštava Institut o primeni mera za bezbednost i zdravlje na Institutu u skladu sa organizacijom poslova bezbednosti i zdravlja na radu na Institutu.

Savetnik za bezbednost i zdravlje na radu dužan je da u pisanoj formi izvesti Institut i predstavnika zaposlenih o zabrani iz stava 1. tačka 12) ovog člana.

Ako Institut, i pored zabrane u smislu stava 1. tačka 12) ovog člana, naloži zaposlenom da nastavi rad ili upotrebu sredstva za rad, savetnik za bezbednost i zdravlje na radu dužan je da o tome odmah izvesti nadležnu inspekciju rada.

Angažovanje pravnog lica ili preduzetnika sa licencom

Član 36.

Kada Institut za obavljanje poslova bezbednosti i zdravlja na radu angažuje pravno lice ili preduzetnika sa licencom dužan je da ih prethodno upozna sa radnim procesom, rizicima u radnom procesu i merama koje su primenjene za otklanjanje rizika, obavesti o početku rada svake odvojene jedinice i angažovanju svakog novog zaposlenog.

Lekarski pregledi

Član 37.

Institut je dužan da zaposlenom na radnom mestu sa povećanim rizikom pre početkarada obezbedi prethodni lekarski pregled, kao i periodični lekarski pregled u toku rada.

Institut je dužan da zaposlenom koji rad obavlja noću u skladu sa zakonom, obezbedi prethodni i periodični lekarski pregled.

Ako se u postupku periodičnog lekarskog pregleda utvrdi da zaposleni ne ispunjava posebne zdravstvene uslove za obavljanje poslova na radnom mestu sa povećanim rizikom, Institut je dužan da ga premesti na drugo radno mesto koje odgovara njegovim zdravstvenim sposobnostima.

Institut je dužan da zaposlenog na njegov zahtev uputi na lekarski pregled koji odgovara rizicima na radnom mestu u redovnim intervalima, a najkasnije u roku od pet godina od prethodnog pregleda.

Troškovi lekarskih pregleda padaju na teret Instituta.

Član 38.

Institut je dužan da, u skladu sa propisima o zdravstvenoj zaštiti, zaposlenima koji koriste opremu za rad sa ekranom duže od polovine svog dnevnog radnog vremena, obezbedi pregled vida koji će izvršiti služba medicine rada ili oftalmolog.

Pregled vida, iz stava 1. ovog člana, sprovodi se pre početka korišćenja opreme za rad sa ekranom, periodično u toku korišćenja opreme za rad sa ekranom, u intervalima ne dužim od tri godine i ukoliko se kod zaposlenog pojave problemi sa vidom koji mogu nastati kao posledica korišćenja opreme za rad sa ekranom.

Obaveza vođenja evidencija

Član 39.

Institut je dužan da vodi i čuva evidencije o:

- 1) radnim mestima sa povećanim rizikom, zaposlenima koji obavljaju poslove na radnim mestima sa povećanim rizikom i lekarskim pregledima zaposlenih koji obavljaju te poslove;
- 2) povredama na radu i profesionalnim bolestima;
- 3) zaposlenima obučenim za bezbedan i zdrav rad i pravilno korišćenje lične zaštitne opreme;
- 4) zaposlenima izloženim biološkim štetnostima grupe 3 i/ili grupe 4;
- 5) zaposlenima koji su izloženi karcinogenima ili mutagenima, hemijskim materijama i azbestu, kao i o zdravstvenom stanju i izloženosti;
- 6) izveštaju o primeni mera za bezbednost i zdravlje na radu za delatnosti iz člana 48. Zakona o bezbednosti i zdravlju na radu;
- 7) izvršenim pregledima i proverama opreme za rad i pregledima i ispitivanjima električnih i gromobranskih instalacija;
- 8) izvršenim ispitivanjima uslova radne sredine;
- 9) izdatoj ličnoj zaštitnoj opremi.

Institut je dužan da evidenciju o zaposlenima obučenim za bezbedan i zdrav rad ili njenu kopiju drži u sedištu ili drugoj poslovnoj prostoriji Instituta ili na drugom mestu, u zavisnosti od toga gde zaposleni radi.

Evidencije iz stava 1. ovog člana Institut može voditi u elektronskom obliku, osim evidencije iz stava 1. tačka 3) ovog člana.

Prijava povrede na radu i profesionalne bolesti

Član 40.

Institut je dužan da odmah, a najkasnije u roku od 24 časa od nastanka, usmeno, u pisanoj formi ili elektronskim putem prijavi nadležnoj inspekciji rada i nadležnom organu za unutrašnje poslove svaku smrtnu, kolektivnu ili tešku povredu na radu, kao i opasnu pojavu koja bi mogla da ugrozi bezbednost i zdravlje zaposlenih.

Institut je dužan da odmah, a najkasnije u roku od pet radnih dana od dana nastanka, usmeno, u pisanoj formi ili elektronskim putem prijavi nadležnoj inspekciji rada laku povredu na radu zbog koje zaposleni nije sposoban za rad više od tri dana.

Institut je dužan da, najkasnije u roku od pet dana od dana dostavljanja mišljenja zdravstvene ustanove koja je utvrdila profesionalnu bolest prijavi nadležnoj inspekciji rada profesionalnu bolest.

Ministarstvo nadležno za poslove rada je dužno da na svojoj internet stranici učinidostupnim kontakte dežurnih inspektora rada.

Zaposleni koji pretrpi povredu na radu, dužan je da o dešavanju povrede, bez odlaganja, obavesti Institut.

Izveštavanje o povredi na radu i profesionalnoj bolesti

Član 41.

Izveštaj o povredi na radu i profesionalnoj bolesti koji se dogode na radnom mestu, Institut je dužan da dostavi zaposlenom koji je pretrpeo povredu, odnosno kod koga je utvrđena profesionalna bolest, organizaciji nadležnoj za zdravstveno osiguranje Upravi.

Izveštaj o povredi na radu se podnosi u pisanom obliku do uspostavljanja Registra povreda na radu u elektronskom obliku.

Registar povreda na radu

Član 42.

Registar povreda na radu (u daljem tekstu: Registar) u elektronskoj formi uspostavlja i vodi Uprava za bezbednost i zdravlje na radu.

Registar sadrži tačne i ažurne podatke o povredama na radu i omogućava korisnicima podataka da obavljaju poslove unosa i preuzimanja podataka radi utvrđivanja činjenica neophodnih za ostvarivanje prava iz zdravstvenog osiguranja.

Podatke u Registar unosi Institut.

Institut, odnosno ovlašćeno službeno lice Instituta koje vrši upis podataka u Registar unosi podatke o poslodavcu, odnosno poslodavcu korisniku ili poslodavcu fizičkom licu, o povređenom, povredi na radu, neposrednom rukovodiocu i očevicu.

Institut je dužan da Upravi elektronskim putem dostavi podatke o ovlašćenom službenom licu koje vrši upis podataka u Registar.

Nakon što Institut unese podatke u Registar, izabrani lekar pomoću integrisanog zdravstvenog informacionog sistema Republike Srbije unosi nalaz i mišljenje lekara koji je prvi pregledao povređenog.

Nakon što izabrani lekar unese podatke, organizacija nadležna za zdravstveno osiguranje pomoću informacionog sistema unosi ocenu povrede na radu.

Obezbeđivanje pristupa i mere zaštite pristupa podacima u Registru vrši se u skladu sa propisima kojima se uređuje oblast elektronske uprave, elektronske identifikacije i informacione bezbednosti.

Osiguranje od povreda na radu i profesionalnih bolesti

Član 43.

Institut je dužan da zaposlene osigura za slučaj povreda na radu i profesionalnih bolesti, radi obezbeđivanja naknade štete.

Inspekcijski nadzor i obaveze prema inspekciji rada

Član 44.

Inspekcijski nadzor nad primenom Zakona o bezbednosti i zdravlju na radu, propisa donetih na osnovu Zakona, tehničkih i drugih mera koje se odnose na bezbednost i zdravlje na radu, kao i nad primenom mera bezbednosti i zdravlja na radu utvrđenih aktom o proceni rizika, kolektivnim ugovorom, pravilnikom o bezbednosti i zdravlju na radu, pravilnikom o radu ili ugovorom o radu, vrši ministarstvo nadležno za poslove rada preko inspektora rada.

Inspektor rada prilikom vršenja nadzora ima službenu legitimaciju, značku i odgovarajuću vrstu odeće, obuće i opreme.

U postupku inspekcijskog nadzora inspektor rada ima pravo i dužnost da preduzima radnje kojima se kontrolišu bezbednost i zdravlje na radu, a naročito higijena i uslovi rada, proizvodnja, korišćenje i održavanje sredstava za rad, lične zaštitne opreme, hemijske materije i dr.

Član 45.

Institut je dužan da, radi vršenja nadzora, omogući inspektorima rada:

- 1) ulazak u prostorije, u svako doba kada ima zaposlenih na radu;
- 2) odredi najmanje jednog zaposlenog koji će inspektorima pružati potrebne informacije i obaveštenja, davati podatke, akte i dokumentaciju;
- 3) uvid u primenjene mere bezbednosti i zdravlja na radu na sredstvima za rad i u radnoj sredini;
- 4) uvid u ličnu zaštitnu opremu;
- 5) uvid u podatke i evidencije o proizvodnji, korišćenju i skladištenju hemijskih materija.

U postupku vršenja nadzora smrtna, teška ili kolektivna povreda na radu inspektora rada i drugog nadležnog organa, u cilju obezbeđivanja dokaza, Institut je dužan da zaustavi rad na radnom mestu, odnosno sredstvima za rad na kojima su se one dogodile.

Prelazne i završne odredbe

Član 46.

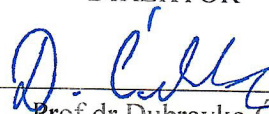
Ovaj Pravilnik stupa na snagu 8 (osmog) dana objavljivanja na oglasnoj tabli Instituta ili sajtu.

Član 47.

Za institute u oblasti bezbednosti i zdravlja na radu koji nisu obuhvaćeni ovim Pravilnikom primenjivaće se odredbe Zakona o bezbednosti i zdravlju na radu.

Novi Sad, 05.11.2024.g.

DIREKTOR

Prof.dr Dubravko Čulibrk